

ПРОГРАМИ И КОНСПЕКТИ ЗА ПЕТА ПКС

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ:

1. Изпитът е устен под форма на интервю.
2. Темите за интервюто се определят от комисията преди изпита.
3. Темите по проблемна област „Педагогика на обучението” са представени общо за всички учебни предмети в училище/образователни направления в детската градина), като кандидатът трябва да ги конкретизира към образователната степен и учебните дисциплини, по които преподава (или към образователни направления в ДГ).
4. Темата се разработва от кандидата конспективно, а след това се провежда събеседване с комисията.
5. В зависимост от професионалния профил на кандидата темата се разработва така:
 - Кандидатите с полувисше образование разработват тема въз основа на учебното съдържание за V–VIII клас.
 - Кандидатите с висше образование могат да разработят тема въз основа на учебното съдържание в V–VIII или IX–XII клас (по избор).
 - Учителите в началното училище разработват тема въз основа на учебното съдържание по учебен предмет по избор.
 - Учителите в детската градина разработват темата въз основа на образователното съдържание на едно образователно направление (по избор).
 - Учителите в професионалните училища разработват тема въз основа на избрана от тях учебна дисциплина от професионалното направление, по което преподават.

ИЗПИТНИ ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПЕТА ПКС

програма 1	педагогика на обучението по (учебен предмет в училище/образователно направление в детската градина)
област 1	педагогика на обучението
за кандидати с професионален профил/ длъжност	учител в детска градина; учител в училище (учител в началното училище, учител в прогимназиален етап; учител в гимназиален етап); ресурсен учител, възпитател=учител ЦДО, корепетитор; специалист в държавни и в общински обслужващи звена/центрове, които извършват дейности по обучението и възпитанието на деца и ученици, ръководител на компютърно-информационен център

Тематичен конспект за придобиване на V ПКС по програма 1.

1. Представяне на целите и задачите на обучението по (учебен предмет/образователно направление) на съвременното училище.
Съдържателни параметри: Обосновка на целите в съответствие с актуалната нормативна база (Закон за предучилищното и училищното образование, 2016 г., правилници, Наредби на МОН за общообразователното съдържание, 2016г. и др.).
2. Характеристика на образователното съдържание по/учебен предмет или образователно направление в детската градина).

<p>Съдържателни параметри: Познаване на Наредби на МОН за образователното съдържание (...). Характеризиране на ДОС по (учебен предмет: съответно Наредба № 11 /или Наредба 5 за предучилищно образование). Планиране на система от задачи в съответствие с ДОС в дадено образователно ядро на учебната програма (формулиране на конкретни задачи по дадена урочна тема).</p>
<p>3. Основни учебни форми и допълнителни форми на обучението по (учебен предмет/образователно направление). Видове уроци /видове педагогически ситуации в детската градина. Общо описание (структура) на урока за нови знания (или на обучаваща педагогическа ситуация).</p> <p>Съдържателни параметри: Що е учебна форма? Кои са основни и кои са допълните учебни форми? Същност на основната учебна форма и спецификата и в обучението по (учебен предмет/образователно направление). Съвременна организация на основната форма за обучение. Представяне на допълнителни форми за обучение по (.....).</p>
<p>4. Учебни методи и похвати в обучението по (учебен предмет/образователно направление). Съдържателни параметри: Що е метод и що е похват? Класификация на методите. Специфични похвати в обучението по(групи похвати, примери). Същност (описание) на един учебен метод (по избор). Описание на собствен педагогически опит за използване на учебни методи в примерна урочна тема (или тема за педагогическа ситуация – по избор). 5</p>
<p>5. Учебната документация в обучението по ... (учебен предмет или педагогическа ситуация) Съдържателни параметри: Видове учебна документация /учебна програма/програмни дидактични системи. Съвременният учебник по; Видове учебно-помощна литература. Интерактивността на съвременния учебник, електронен учебник и др. Текущо планиране на учебния процес: представяне на модел на планконспект на урок по /или план-конспект на педагогическите ситуации в детската градина).</p>
<p>6. Методика на формиране на понятията в обучението по ... (...).</p> <p>Съдържателни параметри: Описание на основни научни понятия, които се овладяват в резултат от обучението по (предмета, в даден клас/възрастова група обучаеми). Представяне на специфични за учебния предмет варианти и начини на въвеждане на понятията пред учениците (или при формиране на елементарни представи у 3-7-годишините деца). Конкретни методически изисквания при овладяване на научната терминология и определенията на понятията в обучението по (...).</p>
<p>7. Методика на развиване на умения за изказване на съждения и умозаклучения (изводи, хипотези, аргументиране, доказване) в обучението по (...).</p> <p>Съдържателни параметри: Що е съждение и умозаклучение? Подходи и методи за овладяване от учениците на специфичната компетентност в резултат от обучението по учебния предмет (езикова компетентност, математическа компетентност, дигитална компетентност, природонаучна компетентност или др.).</p>
<p>8. Методика на решаване на задачи (проблеми, казуси или др.) и обосноваване верността на твърдения, специфични за учебния предмет. Методи за решаване на задачи (типове задачи, специфични за учебния предмет).</p>
<p>9. Специална методика на изучаване на знания от отделните образователни ядра в учебната програма по ... (учебен предмет/образователно направление).</p> <p>Съдържателни параметри: Познаване на учебната програма и образователните ѝ модули (ядра) за даден учебен предмет (или образователно направление в детската градина. Описание на образователните задачи на едно образователно ядро (по избор). Представяне на основни методи и похвати за изучаване на знания по това ядро и развиване на умения в обучаемите.</p>
<p>10. Съвременни подходи в обучението по (..) за формиране на ключови компетентности у обучаемите.</p>

<p>Съдържателни параметри: Приложение на интердисциплинарния подход в обучението по Приложение на ИКТ в обучение за овладяване на дигитална компетентност. Приложение на конструктивния, изследователския подход и други подходи.</p>
<p>11. Съвременни подходи, методи и средства за контрол и оценка на постиженията на обучаемите (видове изпитване, ученическо/детско портфолио, дидактически тестове и др.).</p>
<p>Забележка: На изпита кандидатите може да носят и да използват учебник/учебно помагало по определен учебен предмет (по избор) като основа за разработване на изтеглената тема. Литературата за подготовка за изпита е свързана с различните методики на обучение по ... (учебен предмет/образователно направление в детската градина). Поради голямото количество предметни области тук не е възможно да се представят списъци с конспекти по всяка методика на обучението. При необходимост на кандидата може да бъде предоставен списък с литературни източници по дадена методика по учебен предмет</p>

програма №2	Дидактика и теория на възпитанието; специална педагогика; социална педагогика, психология (възрастова, педагогическа, личностна)
област 2. област 3.	дидактика, педагогика, психология
за кандидати с професионален профил/ длъжност	учители, възпитател-учител ЦДО, училищен педагог, ресурсни учители, учители от център за подкрепа за личностно развитие, учител в специално училище, логопед, педагогически съветник, социални педагози, експерт в кабинет по професионално ориентиране, специалист в държавни и в общински обслужващи звена, които извършват дейности по обучението и възпитанието на деца и ученици
Тематичен конспект за придобиване на V ПКС по програма 2.	
1. Познаване и прилагане на нормативните актове на МОН (закони, правилници, наредби, учебни програми) за съответна образователна степен и етап.	
2. Характеризиране на ДОС съгласно Наредба № 11 /(или Наредба 5 за предучилищно образование) за оценяване на резултатите от обучението на учениците/децата (изисквания, критерии, процедури, прилагане на инструментариум за диагностика на постигнатите резултати).	
3. Своеобразие в предварителното (годишно), текущото и урочното планиране/подготовка на учителя.	
4. Характеристики на учебния процес (съдържание, организация, учебна документация, качество на преподаване, мотивация на учениците, ресурсно осигуряване, обвързаност с практиката).	
5. Технология и организация на уроците (технологични решения при организиране на видовете уроци (или педагогическите ситуации в детската градина).	
6. Психологическо и личностно развитие в детско-юношеска възраст (психично (познавателно, емоционално и социално) развитие на децата в начална училищна възраст, психично развитие на децата в средна училищна възраст, психично развитие на децата в горна училищна възраст).	
7. Особенности на педагогическото общуване (педагогически стил и култура на общуване на учителя, междуличностни контакти и отношения по време на учебния процес, ефективна комуникация между учител и ученици, прилагане на нормите на българския книжовен език, професионални взаимоотношения с колеги, работни екипи на институции и други педагогически специалисти).	
8. Работа с дигитални дидактически средства (механизми за приложение на ИКТ в образователния процес, прилагане на техники и насоки за работа на обучаемите /ученици – деца/ с ИКТ).	

9. Стратегии на работа на учителя в клас и по време на самоподготовката (взаимодействие, разбирателство и резултатно сътрудничество между учител и възпитател, планиране и подпомагане самоподготовката на учениците).
10. Организация на учебната среда за работа с деца със специални образователни потребности (познаване на специфичните потребности на деца със СОП, изготвяне на индивидуален план и планиране на дейности за работа).
11. Учителската професия - мисия, проява на инициативност и иновативни практики и др.).
12. Технологии на взаимодействие между училището и семейството (форми на екипно сътрудничество/комуникация между училището и семейството, конструктивни подходи на сътрудничество, ангажираност и приобщаване на родителите за постигане на образователните цели, работа със семейства от етнически малцинствени групи).
13. Особенности на междуинституционалното сътрудничество (функции, ангажименти, отговорности на междуинституционалното сътрудничество, екип за подкрепа и личностно развитие, изготвяне на споразумения за сътрудничество, изпълнение на съвместни инициативи, проекти и др.).
Литература:
1. Алексиева (2017): Алексиева, М. Съвременни проекции на началната училищна педагогика
2. Алексиева (2016): Алексиева, М. & Модел за изграждане на мултикултурна образователна среда в началното училище, ИК „Янита“, К. 2016
3. Алексиева (2006): Алексиева, М. Взаимодействията „семејство-училище“, Ирита Принт, Казанлък, 2006
4. Алексиева (2007): Алексиева, М. Учителят на малкия ученик, Ирита, Казанлък, 2007
5. Алексиева (2015): Алексиева, М. Подходи към ученето и начинът на организиране на обучението в контекста на социалните и на техническите промени, сп. Съвременна хуманитаристика, 2/2015
6. Алексиева (2016): Алексиева М., Специфика на средата за учене в началното училище в процеса на изграждане на учебната дейност, в: Сборник «30 години Факултет по педагогика в СУ», УИ «Св. Кл. Охридски», С., 2016
7. Балтаджиева (2000): Балтаджиева Й. Психология на общуването, „Диамант“, Б., 2000
8. Бузов (2004): Бузов, Е. Мениджмънт на занималнята и класната стая, С., 2004
9. Бузов (2016): Бузов Е. Четирите стени на училището, С. 2006
10. Василева (2002): Василева, Е. Детето в началното училище, Просвета, С., 2002
11. Василева (2004): Василева, Е. Съвременното начално училище – реалност и предизвикателства, УИ „Кл. Охридски“, София, 2004
12. Василева (2004): Василева, Е. Урокът в началното училище. Свят 2001, 2004
13. Вълчев (2004, 2006): Вълчев, Р. Интерактивни методи и групова работа. С., 2004, 2006
14. Вълчев (2012): Вълчев, Р. Предизвикателства пред ученето за цял живот в условията на прехода, сп. Съвременна хуманитаристика, БСУ, 2/2012
15. Вълчев (2013): Вълчев, Р. Глобално образование, Книга за учителя, втора част, Център „Отворено образование“, 2013
16. Ганева (2017): Ганева, З. Физическо възпитание в детската градина и в началното училище, Б., 2017
17. Ганева (2009): Ганева, М. Децата в социалната система на холистичния контекст, https://detstvozadecata.wordpress.com , 2009
18. Гатоу (2010): Гатоу, Дж. Затпяване. Скритата цел на държавното образование, „Изток-Запад“, С. 2010
19. Гатоу (2011): Гатоу, Дж. Оръжия за масово обезличаване, „Изток-Запад“, С. 2011
20. Герганов, Е. Класически и съвременни форми и методи на обучение, http://www.nbu.bg
21. Де Боно (2010): Де Боно, Е. Как да развием творческото си мислене, Locus, 2010
22. Дюркем (2006): Дюркем, Е. Да мислим възпитанието, Сонм, С., 2006

23. Закон за предучилищното и училищното образование, Обн., ДВ, бр. 79 от 13.10.2015 г., в сила от 1.08.2016
24. Митева (2004): Митева, П. Формиране на социални умения. Изд. ИК"М-8-М", 2004
25. НАРЕДБА № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците Обн. - ДВ, бр. 74 от 20.09.2016 г., в сила от 20.09.2016 г.; изм. и доп., бр. 78 от 29.09.2017 г., в сила от 29.09.2017 г.
26. НАРЕДБА No 15 от 22.07.2019 г., обн., ДВ, бр. 61 от 2.08.2019 г., в сила от 2.08.2019 г.
27. Робинсън (2010): Робинсън, К. Елементът: Как всичко се променя, когато откриете страстта си, ROI Communication, 2010
28. Робинсън (2010): Робинсън, К. Креативните училища, РААБЕ България, 2017
29. Христозова (2018): Христозова, Г. Обучението по български език в 1-4 клас (граматика, правопис, правоговор и пунктуация), ЕКС-ПРЕС, Г., 2018
30. Христозова (2003): Христозова, Г. Учебната задача по български език, Т. Калоянов, Б., 2003